

Kako narediti delo v gradbeništvu privlačnejše?

V okviru projekta Sodico (mednarodni projekt Pokrizni socialni dialog v panogi gradbeništva, v katerem sodelujejo socialni partnerji iz več držav in z ravni EU) je gospodarska zbornica gostila posvet o poklicnem in strokovnem izobraževanju ter usposabljanju za potrebe gradbene dejavnosti. Za izboljšanje razmer v tem sektorju razmišljajo tudi o vzpostavitvi paritetnih skladov.

Slovensko gradbeno industrijo želijo s primerno regulacijo, odgovornim javnim naročanjem in stabilnimi razmerami na trgu, smotrno zaščito pred socialnim dampingom, delovanjem pravne države in vzpostavljanjem paritetnih skladov vnovič okrepiti in narediti delo v gradbeništvu privlačnejše za sedanje in bodoče delavce.

Ne gre za krizo ponudbe, ampak za krizo povpraševanja

Sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti (SDGD) **Oskar Komac** je kritično predstavil makroekonomsko stanje našega in evropskega gospodarstva. Odločevalci zdravijo krizo z napačnimi zdravili, saj smo v krizi povpraševanja in ne v krizi ponudbe. Zmedeno ravnanje kaže, da živimo v času, ki je mešanica (post)kapitalizma in (post)socializma.

Menedžerji so v zadnjih letih izvedli revolucijo, prevzeli vodilno vlogo in vse vodili v svojo korist, kar nas je ob napačni makroekonomski terapiji pripeljalo v skoraj brezizhoden položaj. Brezposelnost ljudi je vse večji problem, zato bi morale države namesto varčevanja poskrbeti za več investicij in po svoji strani pomagati k zagonu novega poslovnega cikla. V Sloveniji bi veljalo prenavljati energijsko in okoljsko neprimerne objekte, ki obsegajo kar 70 odstotkov vsega fonda, poskrbeti za gradnjo nizkoenergijskih

objektov ter graditi in obnavljati infrastrukturne objekte. Sekretar SDGD je še konkretnije navedel nekaj potrebnih projektov, ki bi spodbujali tako usposabljanje, vrnili zaupanje in sanirali uničeno poslovno okolje, kar bi pomagalo dvigniti življenjsko raven, gospodarsko rast in razvijalo ter odpiralo nova delovna mesta.

Avstrijski primer kaže pot naprej

Predstavniki avstrijske zveze gradbeništva je predstavil podporo poklicnemu izobraževanju, ki so jo začeli pred desetletjem, ko so opazili nekajletni trend padanja zanimanja mladih za gradbene poklice. Zagnali so vajensko kampanjo, marketinško lepšanje podobe dela v gradbeništvu in dejansko ekonomsko podporo mladim (mesečni prejemek 1500 evrov) ter podjetjem, ki najemajo vajece (letna podpora 1500 evrov), vzpostavili pa so tudi gradbene akademije, ki usposablajo in doizobražujejo gradbene delavce. Delavec, ki se udeležuje teh izobraževanj, lahko po tej poti pride do licence, ki mu šele dovoljuje odprtje lastnega gradbenega podjetja. Za to imajo avstrijski delodajalci v gradbenih dejavnostih na voljo sedem milijonov evrov letno iz skupnega sklada gradbenih podjetij.

Predstavnica avstrijske Slovenske gospodarske zveze pa je dala nekaj nasvetov za morebitno po-

Pesimistične napovedi

Konec leta 2008 je v gradbeništvu delalo prek 90 tisoč ljudi, sedaj je njihovo število padlo skoraj na 50 tisoč (samo lanskega decembra je delo v gradbeništvu izgubilo več kot 4500 delavcev) – kar je raven iz časa po letu 2000. Padec vrednosti opravljenih del je v Sloveniji največji med vsemi državami EU (s 3,5 milijarde evrov opravljenih gradbenih del konec leta 2008 na slabo milijardo in pol evrov lanskega leta), napovedi za gradbeništvu, ki je na četrtem mestu dejavnosti z največjim številom delavcev, pa so še vedno pesimistične. Tudi na delodajalski strani priznavajo, da je sesutje večine slovenskega gradbeništva posledica nekompetentnega upravljanja in deregulacije, kar naj bi bil zlasti interes politike, ne pa panoge in stroke. Sedanje stanje sili gradbene delavce k iskanju dela v tujini, prevladujoč položaj v Sloveniji pa prevzemajo večja gradbena podjetja iz tujine.

slovanje slovenskih gradbenikov pri njih: nujna je prijava dejavnosti in delavcev, vsa pravila morajo biti upoštevana, ljudje pa ne smejo biti plačani pod ravni avstrijske kolektivne pogodbe, saj so kazni visoke, roka pravice pa seže tudi čez nacionalne meje.

Za paritetne sklade v Sloveniji ni pravnih ovir

Kot je povedala predstavnica države, zakonodaja že nekaj let predvideva ustanovitev fundacije za izboljšanje zaposlitvenih možnosti, ki jo lahko sofinancira tudi država, že dolgo pa posluje tudi sklad za razvoj kadrov; obstajajo karierni centri, država pa tudi že dolgo pomaga posameznikom pri usposabljanju, izobraževanju in vseživljenjski karierni orientaciji. Za ustanovitev paritetnih skladov je nor-

mativno okolje že vzpostavljeno (v preteklosti smo imeli tudi sklad za izobraževanje obrtnikov), je potrdila predstavnica gospodarstvenikov, za take institucije so na voljo številne pravne oblike, največ pa je odvisno od volje akterjev, predvsem na delodajalski strani (seveda pa je za tak prenos pravic delavcev z ravni posamičnega delodajalca nujno soglasje tudi sindikalne strani). Finančni vidik te oblike kolektivnega financiranja obveznosti posameznih delodajalcev je glavni izziv. Kot del projekta Sodico pa med delodajalci izvajajo anketo o zainteresiranosti za vzpostavitev paritetnega sklada za potrebe odpravnin ob odpustitvi iz poslovnih razlogov, za izobraževanje in usposabljanje ter za nadomestila čakanja na delo zaradi slabega vremena.

M. B.